

Pro nás obyčejná středa

Nevím proč v poledne jezdí vlaky pozdě. Pět minut zpoždění. To je tak málo, že se to ani nehlásí. To ale neznamená, že těch pět minut nechybí. Nastupoval jsem do vlaku s notnou dávkou sebeovládání, vlastně jsem tam chtěl vtrhnout hned, jako by to vlaku pomohlo do cílové stanice. Předě mnou však byly dámy. Tmavovláska, asi pětáctičet a její mladší kolegyně. Pro mne je každá ženská krásná a má se jí dát přednost. Ani nevím, proč jsem si sedl na sedadlo přes uličku k nim. Bylo tam prostě nejbližší volno. Asi. Měl jsem svůj svět a úředník magistrátu, který čekal na mou tlustou složku dokumentů, mne zajímal více, než krásné a slunečné podzimní poledne a všechno kolem. Načetl jsem si biblický text z mobilu a úzkostlivě se modlil. To na mně ale není vidět, takže byste to nepoznali.

Dámy vedle mne probraly nějaké klienty či žáky. Zařadil jsem si je do typu manažerek neziskových organizací, které jedou na školení nebo z něho. Desky v kabele, svetr na lavici.

“Lístky, prosím!” průvodčí vypadala, jako když ji zajímá všechno. Průkazky, data, hodiny... Šáteček stažený pod límečkem, nikoli volně v rozhalence říkal, že je přísná. A byla. Já lístky mám vždy, zásadně zpáteční. Miluju vlaky a nenávidím cestu autem do Prahy. Připadá mi vždy delší.

“Kam to jedete?” ptala se průvodčí té starší dámy.

“No, na konečnou!” sykla.

“To ale asi ne s námi, s námi jen do Strašnic.” slyšela chladný verdikt.

“Já teď přemýšlím, zda tam jede tramvaj... Ne koupím si to dál. Kolik to stojí? Omlouvám se vám, já jsem s toho nevšimla, jsem taková, víte...” a zaplatila dalších šestnáct korun. Přírážku jí průvodčí odpustila. To je nespravedlivý, říkám si. Je to jen tím, že je to stejné pohlaví a věková skupina?

Průvodčí je o kus dál, ale já jsem se od té chvíle stal zpovědníkem proti své vůli.

Možná proto, že svou zpověď mladší kolegyni začala ta dáma takhle:

“Víš, od večera nejím a nepiju, ale neboj, mám v kabelce lahev s vodou a čokoládovou tyčinku, jen mi to už moc nemyslí. Tak nějak se mi motá hlava a trochu bolí.” Péče její kolegyně se dala vážít na váze, jak byla zřetelná. Zároveň se to dalo solit chápáním a kořenit zvědavostí.

Bylo to jasné, o co jde. *Erev Jom Kipur* byl včera večer. Židovka. Od té chvíle jsem nepřestal poslouchat. A až nakonec mi došlo, že to tak ta paní učitelka či kdo to vlastně byl, mohla plánovat. Když přišla průvodčí, mohla si přečíst můj čumák. A mohla si naplánovat, že mi to nanadá. Nebo prostě potřebovala mluvit. Nehlíkala se. Naskládala to před tou více a více mlčící kolegyní, ale musela přece vědět, že poslouchám taky.

Začalo to dětma a protivným příběhem o tom, jak nechtěly k bývalému... Ježiši, nemohla jít tancovat, pokud byla Sára doma a spala u ní! Jinak si ji a malou Noemi s “ním” střídali. Vlastně jsem nezaslechl ani jeho jméno. Divný bylo, jak ji ta kolegyně stále chápala. A já chápal méně a méně. Co všechno na sebe řekla!

Když se přijde někdo vyzpovídat, pak mne zaváže k mlčení všude kolem. A to mne trhá. Nemůžu vyprávět, musím mlčet a unést s ním. Ale můžu tomu, co za mnou přišel, něco říct. Nakonec jsme před Pánem Bohem oba dva jako hříšníci, kteří se diví, že je možné pokračovat ještě dál a bez divadla sdílíme Boží milost. Nepochopitelná Boží věrnost s nenapravitelným lidským retardem.

Jenže tady? Tady jsem musel mlčet, nebyl jsem účastníkem rozhovoru a přesto možná byl. Jako odsouzenec k poslouchání. Teda nechal jsem se odsoudit, protože jsem se nezvedl. Jenže já jsem navyklý poslouchat, poslouchám leccos.

Ale zase jsem nebyl odsouzen mlčet. Tahle zpověď nebyla zpovědí, takže ji mohu i napsat. Nejenom převyprávět, ale napsat. První, komu jsem to vykládal, byla moje žena. Druzí, kterým jsem to všechno vykládal, byli manželé na večerním sezení. Paní mi řekla prostě: “Vždyť jste mohl odejít!” a já věděl najednou, že je to pravda a nevěděl jsem proč jsem zůstal sedět na svém místě.

Nejprve jsem měl zlomyslnou chuť, odsoudit tu dámu k veřejnému zneuctění, ale pak, jako běžně všech, je mi jí docela líto a píšu to už bez hněvu jako zrcadlo lidskosti. Není v něm moc pravdy. Pravda by pomohla. Je tam jenom naše bída, které mám tak stejně.

Napadá mne, jak lidé nadužívají rčení: “Jakoby...” nebo: “Tak, jako...” a plácají do toho různý nesmysly. Vlísávaají se posluchači, aby mu nějak naznačili, že rozhovor je zcela důvěrný. Říkají: “Víš co!...” a posluchač nic neví, jen to má tak vypadat, že jsou si blízko. A do těchletěch oddělovacích znamének se skládají příběhy. Třeba vyprávění o tom, jak strašně miluje ty divoký tance a semináře. Myslím, jako ty semináře “moje vnitřní dítě” a tak nějak.

“Hlavně si uvědomit kdo vlastně jsem a kam směřuju. Svoji vnitřní hodnotu, trochu se mít ráda!”

“On myslel jen na sebe, co?!” dodala vnímavá kolegyně. A tady se trochu ta starší zarazila a popsala, jak se snažil ten bývalý jezdit tam, kam chtěla ona. Na hory a na vodu, držet partu, i když ji ke svému životu nepotřeboval. A ač mu tady dala svou přízeň pokračovala stejně jako před tím ve stylu zhrzené a znevážené ženy, která přece nemůže jezdit ve dvacet let starým autě, potřebuje se nějak oblíkat, něco mít, nějak vypadat, nějak bydlet. Ta ženská nemínala skončit!

“V posteli, no, víš co! To bylo řečí o mým tlustým zadku.” a odpovědí jí bylo trochu cudné mlčení.

“No a teď, už mne asi čtyři chlapi plácli po zadku, takže to nebude tak strašný!” odpověď si spíše přečetla v očích kolegyně, protože pokračovala:

“No, neboj, já si žádnýho k sobě už nepustím. Musí být tak dobrej, jako já, nebo lepší!” a smála se moudrosti svých vět. Kolegyně se nezdržela a pověděla jakési moudro o růžových brýlích, které má každá na začátku.

“Víš co, jako já si jako nepustím hned tak někoho! Někoho možná na překlenovací dobu, to se na to hodí. Ale jen tak volně. A pak, až se uzdravím, tak třeba...”

Dozvěděl jsem se, že chlapi smrdí česnekem a spoustu dalších nectností ohledně čistoty. Jako bych nevěděl, že ženský smrdí taky a buď je má člověk k zbláznění rád s jejich smradama, nebo se jim od začátku má zdaleka vyhýbat. Člověk prostě voní i smrdí najednou, jako je krásný a strašný v jednom vydání.

Poučil jsem se, že tisícovky jenom lítaj, když chce nějaký ty semináře a někde tancovat, tak se vlastně pořád jenom točí peníze. Jak je to těžký, když má dům po rodičích a “von” do něj nikdy nechtěl nijak investovat. A teď ty složenky... Jako by nebylo jasné, že rozvod je především strašná finanční pohroma. Všechno stojí najednou téměř dvakrát tolik, když to používá jeden a ne dva.

Jom Kipur je dnem přísného půstu a taky odpočinku. *Šabat všech šabatů*, ve kterém se připomíná bída lidské blbosti, která udělala lidu zlaté tele a způsobila tolik trápení. Žid se jde svým bratřím omlouvat, narovná vztahy a dělá vše proto, aby mohl žít z milosti odpuštění. Ač jsem milé paní na začátku chtěl popřát tradiční požehnání či pozdrav pro ten den: *gmar chatima tova* (kěz jsi zpečetěn k dobrému), jsem rád, že jsem to nakonec neudělal. Ta paní vůbec nevěděla, co činí. Pro ní to byla taky jen obyčejná středa.